

gadering van de Noord-Hollandse Synode. Ook de meerderheid van de Edamse kerkeraad ging bij de Synode in beroep tegen de door de Classis jegens hen en Geldsligter genomen besluiten¹².

Acht dagen na de Classisvergadering kwam de Synode volgens de toerbeurtenregeling samen te Enkhuizen. Zij deed dit, zoals sedert 1795 gebruikelijk was, op eigen gezag, zonder toestemming van de overheid, en zonder van deze een kostenvergoeding te ontvangen. Ten aanzien van Geldsligter en de Edamse kerkeraad trachtte zij tot een oordeel te komen op grond van enerzijds de beginselen van rechtvaardigheid en menslievendheid, en anderzijds de plicht om de kerkelijke orde te bewaren en het nut van de Edamse gemeente te dienen. Zij verweet Geldsligter vooral dat hij in een kerkelijke zaak de hulp had ingeroepen van het stadsbestuur, waardoor een 'eclatante indringing in het kerkelijk gezach' had plaatsgevonden. Zij achtte dit vooral gevaarlijk, omdat sinds 1795 de stadsbesturen niet alleen maar Hervormde leden telden, maar ook veel Rooms-Katholieke, die maar al te zeer geneigd zouden zijn de Hervormde zaak te schaden.

De meerderheid van de kerkeraad had volgens de Synode onjuist gehandeld door Geldsligter te steunen en de besluiten van de Classis te negeren. Wat betreft de Classis was de Synode van oordeel dat deze zich gematigder had kunnen opstellen. Zo had zij in de vergadering van 27 november 1797 de Edamse afgevaardigden beter niet kunnen verwijderen, terwijl zij ook te ver was gegaan door de weerspannige kerkeraadsliden, op wie verder niets viel aan te merken, van het H. Avondmaal te willen afhouden. Tenslotte verweet zij de Classis op subtiële wijze dat deze zich op de staatswet inzake overspel had beroepen, door er op te wijzen dat Geldsligter zijn kerkelijke straf in de Classis Woerden en Overrijnland had ondergaan en daar hersteld was in zijn ambt. Of dit herstel, zoals de Classis had gesteld, op grond van het echtscheidingsvonnis 'prematuur' was, wenste zij niet te beoordelen. Wel wees zij op een kennelijk aan de Classis ontgane uitspraak van de Noord-Hollandse Synode uit 1744, die bepaalde dat een ontzetting uit een kerkelijk ambt niet zonder meer 'ad vitam' zou gelden.

12. Cl. Edam Inv. 11, Hand. 23 juli 1798; Id. Inv. 93, Acta Synode Noord-Holland 1798.